

Antwoordt van de Staten, op de voornoemde Propositie, sulcks den 12 November 1574. sijn Excellentie overgelevert is.

De Staten 's Landts van Hollandt gesien hebbende Ant-
de Propositie van sijn Excell., gedaen ende wel ern- woord
stelyck gemerckt en overgeleydt hebbende de drie der Sta-
inconvenienten, daer inne verhaelt, ende de reme- ten,
dien daer by ghevoegt; geven sijn Excell. onderda- op 't eer-
niglyck voor antwoordt, dat soo veel aengaet het eer- ste punt,
ste poinct, sy uyt alle redenen bevinden, dat, ge- zij die-
duyrende dit *tegenwoordige onverstandt ende geschil- durende*
van de Kon. Majesteyt van Spaigen, *geabuseert van 't ver-*
de Spaensche Inquisitie ende haren Aenhangh, te- schil met
gens de Staten, *Vasallen, Ingezetenen, ende Inge-* den
erfden des Graeffelyckheyds van Hollandt, hoogh-Koning,
noodigh zy tot bewarenisse van de gemeene ruste een Hoofd
ende welvaert, onderhoudt van goede Politie, en Ove-
Privilegien ende Vryheden, ende sonderlinge tot *righeidte*
conservatie van de *Christelycke Religie*, EEN HOOFD hebben,
ENDE OVERIGHEYDT te hebben, dat sy daeromme zij bid-
bidden sijn Excell. in aller onderdanigheydt, dat den zijn
haer gelieve syne geluckfalghe Regeringe, met het Excell.
Collegie van den Raede van State nevens hem we- in zijne
sende, te continueren; ende tot vordere nut ende Regering
welveaert des Landts de *Superintendentie, Overig-* harden
heydt ende Regeringe, onder den naem van Gou- met den
verneur of Regent, uyt goetwillige collatie van de Rade van
Staten, *Vasallen, gemeene Ingesetenen en Geërfden* State ne-
des Graeffelyckheyds van Hollandt, aen te vaer- vens
den; confererende syluyden tot dien fine aen sijn hem,
Excell. *absolute macht, autoriteyt, ende souverain* met de
bevel, ter directie van alle des gemeene Lands sa- Superin-
ken, geene uytgefondert. tenden-

Indervoegen dat sijn Excell., in materie van oor- tie, enz.
logh, sal hebben volkomen macht ende autoriteyt, uit colla-
om deselve met het aenkleven van dien te beleijden, tie van de
naer dat sijn Excell. goetvinden sal. Staten,

Ende gemerckt het principale geweldt, ende het *met ab-*
voordeel van den Lande tegens hare vyanden, gele- *solute*
gen *macht,*

autoriteit en souverein bevel, om alles te beleiden. gen is in de schepen van oorloge, en de toerustinghe, daer toe noodigh zynde ende behoorende, fulcks, dat vooral van nooden is, hetselfe by overhandt geconserveert, geregeert ende beleydt te worden, omme te voorkomen alle misverstant ofte twist, het welcke tusfchen de Steden ofte de Staten, deselve schepen nu verscheydentlyck in handen hebbende, in toekomende tyden uyt eenige oorsaecken, ofte door heymelycke incitatie of toedoen, oock van de vyanden soude mogen oprysen; dat daeromme alle de schepen, soo wel van Hollandt als van Zeelandt, absolutelyck, ende met alfulcke rechten ofte lasten, als die nu by de Staten ofte de Steden van Hollandt ofte Zeelandt ghehouden worden, voortaan fullen wesen, ende gesamentlyck gesteldt worden in handen van syn Excell., sonder eenighe reserve; ende omme die sonder yemandts wederseggen gebruyckt te worden tot bescherminge der Landen, tot krenckinge der vyanden, alomme daer syn Excell. bevinden sal de vorderinge der gemeene saecke fulcks te vereyschen, sonder nochtans dat syn Excell. deselve ofte eenige van dien, in eenigerwys sal mogen vervreemden, ofte in andere landen transporteren, sonder advoy ofte consent van de voorn. van Hollandt ende Zeelandt.

Met macht over 't gansch oorlogsbeleid, naar zijn goedvinden. Men zal alle de Schepen, die de Staten of Steden hebben, in zijne handen stellen, om zondei voor

behoud, te gebruiken, doch niet te vervreemden, en tot hun onderhoud, alle de Licenten, en Prijzen. Ende dat tot den onderhoudt derselver schepen, syn Excell. sal ontfanghen ende bekeeren eenpaerlycken alle de Licenten in Hollandt ende Zeelandt, oock mede alle Prinfsen ende Buyten, die met de voors. schepen fullen moghen worden veroverd, stellende tot den ontfangh ende bewindt, soo wel van de voorsz. Licenten als van de voorsz. Prinfsen, eenige suffisante ende gequalificeerde personen, die de voorn. Staten en syn Excell. fullen denomineren.

Ende nopende de saecke politique, sal syn Excell. die gelieven te dirigeren by advis van het Collegie van den Raede, fulcks nochtans, dat syn Excell. toe sal staen die resolutie te nemen, als haer goetduncken sal.

Wel

Wel verstaende, dat tot consentement te dragen 't Politi- van nieuwe Bedingen, Contributien, Imposten en-tiek be- de andere diergelycke beswaernissen: Item, in faec- stier hem ken concernerende veranderinge, ofte des Gouver- geven, nement, de Edelen ende Steden, representerende met *advys* de Staten van Hollandt, specialycken fullen moeten van den beschreven worden: Item, dat alle Hooft-officie- *Rade* ren, Raeden Provinciael, ende die van de Reec- maar keninge, gestelt fullen worden by *advys*, ende ter zoo, dat denominatie van de Staten; wel-verstaende, dat de *hij Reso-* Raeden van State alle jaren gecontinueert; ofte *lutie kan* dere in hare plaetse gedenomineert fullen worden, *aan-* volgende de Resolutie tot Rotterdam ghenomen. *ne-* *naar zijn* *goedgun-*

Sal nochtans syn Excell. macht ende autoriteyt ken. hebben, in alle occurrentien, op de Staten credit *maar in* te lichten tot de somme van 15000 guldens, omme *belastingen* daer mede alfulcke Exploicten ende Aenlagen te *gen, en* doen, als syn Excell. in gelegentheydt der saecken *te* oorbaar ende van doen sal vinden; sulcks, dat tot *verande-* betalinge van de voorz. somme, alsoo by syn Ex- *ring van* cell. opgenomen, de Staten verbonden fullen zyn, *Gouver-* hynlyuden daer toe verbindende mits desen in alle *nement,* manieren, ofte die by speciale Commissie ende Last *zal Hij* van de Staten gelicht waren, waer van de twee *de Staten* deelen by die van Hollandt, ende het derde part bij *beschrij-* die van Zeelandt gedragen fullen worden. *ven,* *en eenige* *voorna-*

Aengaende het tweede Art., omme het inconve- *me Amb-* nient, daer inne gementioneert, te schuwen ende *tenaren* te verhoeden, fullen alle de Overheydt, Schutte- *niet stel-* ryen, Gilden, ende Gemcenten van Steden belo- *len dan* ven ende hunselven verwillekeuren, dat soo wat by *met advys* syn Excell. met het voorn. Collegie van Raeden, *der Sta-* concernerende het ghemeene beste, geordonneert *ten,* sal worden, dat syllyuden sonder eenigh vertreck, *de Raden* weygeringe ofte dilay, hetselve fullen obedieren, *van State* volkomen ende volbrengen, ende namentlyck soo *alle jaar* veel aengaet het *innemen* van Soldaten en Guarni- *baar.* soenen, van wat gestalte of van wat Natie die zyn *Hij mag* mochten. *op der*

Item, dat soo wat Beden, Contributien, Impos- *Staten* tition, ofte andere Subventien, by de Edelen ende credit

opne Steden, representerende de Staten 's Landts van
 men. Hollandt, verwillight fullen zyn, dat sy deselve bin-
 waarin Holland daedt volbrengen, effectueren, en voldoen fullen.
 tweeder Dat by gebreecke van het geene des voorfz. is,
 de, en fyn Excell. ende Gedeputeerde Raden fullen autho-
 Zeeland riteyt ende macht hebben de onwillige, het zy Cor-
 éénderde pus van Steden, Gilden, Schutteryen, ofte anders
 dragen. te constringeren, ende bedwingen met alfulcke we-
 De Ste gen van constrainte en executeren als sy geraden
 den zul vinden fullen, het zy by *apprehensie* ende *gehechte-*
 len zich *nise* van de Overheyt, *Burgers* ofte Ingezetenen,
 verbin den, zij ofte by arreste van hare Persoonen ofte goederen,
 ne beve in wat plaetsen die gevonden mochten worden:
 len te Item, met irrogatie van mulcten, soo sy na de ge-
 gehoor legentheydt fullen vinden te behooren.
 zamen, Item, fullen tot volbrenginge van alfulcke orde
 vooral op ende bevelen, ofte bewillighde Beeden, Contribu-
 't inne tien, Subventien ofte Imposten, als boven gemen-
 men van tioncert is, de voorn. Overheden, Schutteryen,
 Guarni Gilden ende Gemeenten, hun verbinden ende ver-
 zoenen. plichten tegens de onwilligen, ende die in eenige
 en hun van de voorf. Poincten in gebreecke souden blyven,
 bewillig fyn Excell. ende de voorn. Raeden tot effectuele
 de beden volkominge wes voorfz. is, (des versocht zynde)
 op te alle hulpe ende assistentie doen, constringerende de
 brengen, voorfz. onwilligen met alfulcke wegen en middelen,
 of dat hij als syluyden oorbaerlyckst bevinden fullen.
 met zij Ende ten eynde fyn Excell. omme de voorn. Re-
 nen Raad geringe te beleyden, yet magh tegenwoordelyck
 de macht hebben, waer op hem te funderen, fullen de Ste-
 heeft te den, hier vergadert zynde, namentlyck *Dordrecht*,
 execute- *Delft*, *Gouda*, *Rotterdam* ende *Brielle*, verwilli-
 ren, gen ende caveren de somme van 23600 ponden van
 en de 40 groten, wefende de somme van een maendt, op
 Steden goede reeckeninge, binnen den tydt van acht dagen
 zullen te furneren, om daer mede de knechten te betalen,
 hem ende goede ordre op de voorfz. knechten te stellen.
 tegen de Dat voorts binnen den tydt van 14 dagen een ye-
 onwilli- gelyck Stadt behoorlycke reeckeninge ende reliqua
 gen hel- over sal brengen van 't gunt sy tot noch toe, foo-
 pen. wel
 Tot be-

wel op haer Maendtgeldt, als op hare quote van taling de 60000 kroonen noch schuldigh zyn.

Ende soo veel aengaet de betalinge van extraor-
 dinaris parthye, als casferinge van Vaendelen, Trac-
 tement van Commisen, misen van Officieren, van
 Fortificatien, van Pionniers, betalinge van Obliga-
 tien van de Staten, ende diergelycke, aenghesien
 de Domeynen, Paspoorten, ende andere Innekomen
 grootelycks belast zyn, fullen die van de Finantie
 met alle bequame middelen, den Staet daer van te
 weegh brengen ende deselve ontlasten ende suyve-
 ren, ende daer mede de voorn. extraordinaris par-
 thyen vervallen ende betalen.

Beroerende het derde Poinct, omme te obvieren
 het inconuenient, aldaer geroerd, sal syn Excell.
 hebben *volkomen macht* ende seggen *van de Domey-
 nen en Innekomen des Graeffelyckheyds van Hol-
 landt*, ende oock van de bewillighde Contributien,
 Subventien, ende Beeden, by de Staten geconfen-
 teert, mitsgaders Paspoorten en alle andere ordina-
 ris ende extraordinaris Inkomen derselve Graeffe-
 lyckheydt, by advis van den Rade voornoemt, dis-
 pensatie ende dispositie van alle des voorz., ghe-
 bruyckt sal worden den dienst *van het Collegie van
 de Finantie*, sonder dat *de Staten*, Steden, ofte
 yemandt anders hen dies sal mogen onderwinden,
 het zy met assignatie, kortinge, ofte oock bewy-
 finge op de voorz. penningen te doen; alle het
 welcke oock voor nul ende van onwaerden gehou-
 den sal worden, uytgefondert *den Impost*, daer van
 de dispositie sal competeren *de Staten* onder haer-
 luyder ordre, waer van den Ontfanger Generael al-
 Je 14 dagen ghehouden sal wesen staet te leveren in
 handen van de Finantie; wel verstaende, dat in den
 hooghdringenden noodt syn Excell. deselve sal mo-
 gen aentasten, en daer op ordonneren.

Sullen oock elck van de Steden respectivelyck
 van haer Maentgelt mogen innehouden alsoo veel
 penningen, als ghenoegh fullen wesen tot betalinge
 van hare Guarnisoenen in alle Steden, die van Delft
 met

schap en de Beden met Delftshaven ende Ouverfchie, alle onder ordon- nantie van de Finantie.

geen Sta- Ende omme alle hetfelve voorfz. is beter te doen ten of achtervolgen, fullen *de Magiftraten* van de *Steden*, Steden met de Gilden, Schutteryen ende Gemeenten fyne zullen voorn. Excell., omme alle des voorfz. is van poinct zich dit tot poinct te onderhouden, *den behoorlycken Eedt onderwinden*, ende behoorlyck fweeren alles te doen, dat uitgezond- vroomme Vafallen, Ingezetenen, ende Inge-erfden dert den des Graeffelyckheydts van Hollandt *haren Gouverneur ofte Regent*, fchuldigh zyn te doen, ende daer *impost* van overleveren fchriftelycke verklaringhe, ende voor de Acte met zegel ende onderteeckeninge, fulcks als Staten. wederomme fyn Excell. van Stede tot Stede reyfen- De Ste- de, oock fal gelieven te doen. den voor

zich uit Belovende hunluayden reciproce alles wes voorfz. het is, onder den bovenghenoemden Titul met allen *Maand- yver ende diligentie te volkomen, haerluayden Vry- geld af- heden ende Privilegien voor te ftaen, de welvaert, houden rust ende goede politie des Graeffelyckheydts van voor hare Hollaifdt ende fonderlinge de confervatie der Chris- Guarni- telycke Religie te procureren, ende in fomme alles zoenen. te doen wat een Gouverneur of Regent, de Vafal- De Magi- len, Ingezetenen en Inge-erfden des Graeffelyck- straten, heydts van Hollandt fchuldigh is te doen. Gilden, en Gemeenten*

zullen Is by de voornoemde Staten, elcks in den ha- daartoe reyn, rapport ghenomen, om daarop hare *Resolutie* eyndelyck inne te brengen op den 5 November eerst- komende.

Eed doen.

13 November 1574. bl. 196.

met

fchriftlij- Syn Excell. ghefien hebbende de fomme, die de ke *Acte*, Staten 's Landts van Hollandt tot de Regeringe en- onder 't de Gouvernemente desfelven Landts offereren, be- Zegel, vindt in geender manieren de voorfz. fomme ghe- van Stad noeghfaem te zyn tot de noodtsaeckelycke lasten, tot Stad tot deselve Regeringe ftaende; waeromme alle faec- reizende. ken wel rypelyck overleydt zynde, bevindt fyn Ex- Met cellentje, dat tot acceptatie der voorfz. Regeringe weerkee- van